

ore een an-

ernedert Zich
Ik sta buiten
Ik begeer om
cht als Zoon,
s des Vaders,
oefenen, doet
t wil Hij zijn
et; dat belee-
nden van Zijn
Hij is te on-
nen behooren
Hij moet eerst
de gemaakt?
stus zal lijden
straten van
g. dan dat Hij
vordt Hij, als

Hij zoo maar
smelen? Daar
in is? En Hij
het is, zonde

om gedoopt te
ondaren. Ver-
en en werden

Hij ging wat
at ik niet ben

ter den tolle-
derende onder
h doopen, vlak
alle gerechtig-

— er zijn ook
— achter mijn
i komen, Hij
ag ik me ook
il laten doopen
ddoop, in Zijn

F. de V.

EVEN

blaat een reeks
ogd werd, dat
omstig trouwens
a onderscheiden
zeker, die óók
et, temeer, waar
ing bestemd is
en enkelen goe-
ar hij moet even-
lezer dagen aan
de bruiloft van
is „al te” mooi.
warenreeks was,
n de Schrift
in plaatsen, zoo
onen, dwingt ze
chrift zelf zegt,
gebruikt en der-
at.

rechtstreeks tegen
i werden gezocht
gedachtenwereld,
len hun „staats-
overheidsdwang
n hun exegetisch
aren de berijmers
wetenschappelijke
in hun tijd nog
tijd het geval is.
l eert, die moet
s gereformeerden
d geen vrede te
n bijbel als Gods
respect voor dat
ben, dat het zoo
ordt, nog wel in
e eeredienst, als
eekenen. Zoolang
vanwege weten-
lemand bezwaar
licht gegeven en
reformeerde daar-
niet, met al zijn
practisch óf Gods
g houden, óf het

ij telkens hebben
n tot verbetering
n een klein getal
ve er hier kennis
en we in „Pers-
Kerkbode” van
ijnende berijming
hoezeer Ds Gunst
eds daardoor op-

voedend werk van beteekenis geeft; dat nog wel niet
af is (Ds Gunst is thans bezig tusschen Ps. 20 en 30),
maar dat toch de volle aandacht zal verdienen bij elke
poging, in de toekomst, om den gereformeerden kerk-
zang voor wat de psalmberijming betreft, te verbeteren.
Een exegetisch geweten klopt nooit tevergeefs, ook bij
Ds Gunst niet.

De Mérode gaf slechts enkele psalmen, Ds Gunst is
nog maar aan het begin. Maar daar valt nu ineens
— enkele weken geleden — een nieuwe complete psalm-
berijming op onze tafel; deze week kwam ze mij in
handen. Ze is van dezelfde hand, die ons den ook hier
met groote belangstelling ontvangen bundel schonk:
„Geestelijke Liederen uit den schat der kerk aller
eeuwen”; ik mag wel doorgeven, wat toch in veel bladen
reeds rondweg verteld is: dat Ds H. Hasper, predikant
bij de z.g. „geref. kerk in hersteld verband” te Den
Haag, de bewerker is. Het groote respect, dat ik voor
laatstgenoemde bundel had, versterkt door mijn inter-
esse bij elke nieuwe psalmberijming, deed mij met
gretigheid dit nieuwe werk van Ds Hasper inzien. Na-
tuurlijk is het nog bij lange na niet mogelijk, het ge-
heel te beoordeelen. Daartoe moet iemand — en dan
een bevoegde — in combinatie met anderen (ook be-
voegd), het boek doorkruipen, regel voor regel.
Maar een voorloopigen indruk heb ik — veelszins leek
in deze materie — wel. Hij komt hierop neer: bijzonder
groot respect, over heel de linie; met behoud van enkele
bezwaren.

Beginnen wij met het groote respect. Naar mijn vaste
meening zal geen enkele poging tot verbetering van het
psalmgezang voor de gereformeerde kerken ooit dezen
bundel kunnen missen. Hij is ernstig werk in den moo-
sten zin van het woord. Over de melodieën zal ik geen
woord zeggen, want ik ben daartoe volslagen onbevoegd.
Wel constateer ik, dat Ds Hasper de oude, vaak zoo
mooie melodieën heeft behandeld met het grootste res-
pect: d.w.z. hij heeft ze niet verknood. En ook zijn be-
rijming rekent met het oude ritme. Ieder weet,
althans afgedacht van den geleerden term, wat een
„syncope” (samentrekking) is. Denk maar eens aan den
eersten regel van Psalm 6. Die staat in onze tegen-
woordige psalmboeken zoo aangegeven:

O Heer, gij zijt wel - da - dig

Bij Ds Hasper vindt ge dien regel in deze voege:

O God, toon uw go - na - de

„In de rij der psalmelodieën — aldus merkt de
auteur op — is die van Psalm 6 de eerste, die eene
syncope (samentrekking...) bevat. ...In Psalm 6 is de
syncope (einde van den eersten regel) voor ieder ge-
makkelijk te zingen”. Er zijn evenwel ook andere ge-
vallen, waarin naar het oordeel van den bewerker de
syncope niet gemakkelijk te zingen valt. Er zijn er
ook, die niet in dezelfde lettergreep „tot oplossing
komen”. Als voorbeeld daarvan (tevens eerste voorbeeld)
geeft het boek Psalm 16 aan. We citeren: „Terwijl in
Psalm 6 de syncope... gemakkelijk te zingen is, daar
de onregelmatigheid, die ontstaat door de verplaatsing
van het accent der maat, weer opgeheven wordt nog
t i d e n s het zingen van d e z e l f d e lettergreep, leve-
ren alle andere syncope in de psalmelodieën moeilijk-
heden op in verband met den rhythmus der Nederland-
sche taal. Hieruit ontstaat een conflict tusschen hen,
die de melodie aan de taal en hen, die de taal aan de
melodie willen opofferen. In deze bewerking — we
citeren nog steeds het boek zelf — „...die de onge-
evenaard schoone melodieën der zestiende eeuw met
hun levendig ritme en kunstige structuur ongeschon-
den wil bewaren, is in alle gevallen, waarin het on-
mogelijk bleek, den Nederlandschen tekst der woorden
zoo te bouwen, dat het taalrhythme past bij den
rhythmus der melodie, eene oplossing gevonden door
een lettergreep op twee noten te zingen. Zulk een letter-
greep is dan cursief gedrukt. Aangezien hierdoor de
versregel met één lettergreep ingekort wordt, stoort dit
soms bij de voordracht; in dat geval wordt voor het
lezen de regelmatige vorm van zulk een regel met
kleinere letter tegelijk er naast gegeven”

Zoo luidt bij Ds Hasper Psalm 16:1 (eerste helft):

„Bewaar mij, Heer, Gij Toevlucht mijner ziel!
„Ik zeg tot U: „Gij zijt mijn vast vertrouwen.
„Weet, dat mij buiten U niets geviel

Men lette op den derden regel, die moeilijk leest:
voor het lezen geeft de auteur dan aan:

Weet, dat mij buiten U hier niets geviel.

Op ettelijke plaatsen is deze methode toegepast. Al
kan ik ze niet beoordeelen, ik geloof wel te mogen
zeggen, dat dit alles getuigt van prachtige praecisiteit
en voor ieder, die het boek hanteert, opvoedende waarde
heeft: muzikale, litteraire en historische bijzonderheden
gaan daar ineens voor den gebruiker open.

Tot de deugden van Ds Haspers werk reken ik ook,
dat hij meer dan eens zich heeft aangesloten bij het
bestaande, met name, leek het hem exegetisch of aesthe-
tisch verantwoord, in bekende verzen. Ik trof in Psalm
116, 25, en elders veel dat we allemaal¹⁾ van buiten
kennen.

1) „Allemaal”, zeg ik; maar bij het rondzien in de kerk
— bij onze rangmethoden ontkomen daar gewone menschen
niet aan — zie ik, dat de tegenwoordige jeugd veel minder
verzen van buiten kent, dan wij in onze jonge jaren. Hoe het
komt? Zeker niet van onze dengden. Licht het aan de school?
Of aan het niet meer komen naar de Zondagschool? Het ver-
eenigingsleven? De catechisatie?

Soms behoudt Ds Hasper, waar ik voor mij misschien
zou willen voortvaren tot de volmaaktheid, — als ik
maar zoo knap in het stuk der psalmberijming was
als Ds Hasper. Ik denk aan Psalm 123, zeer geliefd,
met name in trouwdiensten. Laat men de syncope buiten
rekening (in regel 2 wordt het voor het lezen: „oogen”
in plaats van „oog”), dan is alles gebleven als het was:

„Ik hef tot u, die in den hemel zit,
mijn oog(en) op en bid.
Gelijk een knecht...”

en wat daar verder volgt. Men lette op het „om hulp
of gunst te vragen” en het slaan van het oog
op den „Heer, TOT hij ook ons genadig zij”. Nu heeft
evenwel Prof. Dr A. Noordzij — ook tot mijn schrik,
want het komt nã al mijn trouwbeurten... — het zoo
verklaard: „...Daarbij voelt de dichter zichzelf en zijn
volk als dienstknechten en dienstvaagden. De heer des
huizes is TOORNIG op zijn knechten, die in gebreke
zijn gebleven of zijn bevelen hebben veronachtzaamd.
Dreigend spreekt hij hen aan. Reeds grijpt zijn hand
naar den geestel om de nalatigen gevoelig te straffen.
Zal de slag neerkomen? Met angstige spanning volgen
de slaven iedere beweging van hun heer. Hun gansche
houding teekent onderdanigheid; de blik van hun oog
spreekt van bede om vergeving; alles in hen roept om
genade” (Korte Verklaring, uitg. J. H. Kok, Kampen).
En wederom: „zoo doet het ook de slavin, die de on-
tevredenheid harer meesteres heeft opgewekt en die
nu met een ANGSTIG hart zich afvraagt, welke STRAF
over haar zal worden uitgesproken. Haar tranend oog
zoekt den vertoornden blik harer vrouw; het volgt haar
handbeweging, waarvan wel en wee afhangt”. Ik ben
ook exegetisch maar een leek; durf dus niet zeggen:
zoo is het goed, en anders kan het niet. Maar ik zou
toch misschien niet Psalm 123 (in berijming) zoo heb-
ben gelaten, als hij was, al was 't maar om voor deze
opvatting van Prof. Noordzij „ruimte te laten”. „Hulp
of gunst vragen” is wat anders, dan hier volgens Prof.
Noordzij bedoeld is.

Zoo ziet men, dat Ds Hasper in geen geval „lukraak”
„de erfenis der vaderen overhoop haalt”. Hij heeft veel
geconserveerd.

Van nauwlettende zorg overigens voor de vriendschap
met den exegete geeft de nieuwe berijming herhaaldelijk
blijk. Ik denk aan Psalm 16. Reeds jaren en jaren ge-
leden heeft de oude Prof. Noordzij, daarin gevolgd door
zijn zoon, den thans reeds emeritus hoogleraar Dr A.
Noordzij (Korte Verklaring) Psalm 16, begin, aldus
vertaald:

Bewaar mij, o God, want bij U schuil ik!
Ik heb gezegd tot den Heere: „Mijn Heer zijt Gij;
voor mij is er geen goed boven U!”
maar tot de heiligen, die in het land zijn:
„Zij zijn de heerlijken; al mijn lust is in hen!”

Ds Hasper nu geeft dit in onze tegenwoordige berij-
ming evenals in de statenvertaling hoogst onzekere stuk
aldus weer:

Bewaar mij, Heer, Gij Toevlucht mijner ziel!
Ik zeg tot U: „Gij zijt mijn vast vertrouwen.
„Weet, dat mij buiten U niets geviel!
„Naar wie U dient zal ik met eerbied schouwen,
„maar mijn geluk zal 'k nooit op menschen bouwen:
„'t is alles smaad en droefheid voor de ziel!”

In de eerste regels merkt men de theologische winst
op; over de laatste ben ik minder te spreken; maar daar-
over straks, als ik het waag, enkele kritiek te oefenen.
Goed is ook de verbetering in Psalm 73. Er staat in
het Hebreeuwsch: twb ljsr¹⁾; men heeft echter bij het
overschrijven de twee laatste woorden aangevoegd,
en toen werd het: twb ljsr²⁾; vandaar, dat dit misver-
stand de lezing gaf: God is goed aan ISRAËL (lsjr¹⁾),
terwijl bedoeld is: goed voor den OPRECHTE (lsjr²⁾) is
God (!). „Oprecht” correspondeert dan met „rein van
hart”. Die fout nu is bij Ds Hasper verbeterd:

Nochtans is God (wat Hij ook doet)
voor alle oprechten waarlijk goed.

Eveneens is texteritisch materiaal verwerkt in Psalm
100. Daar is „weló” (dat, op den klank af gelezen, zowel:
„en niet”, als ook: „voor Hem”, beteekenen kan), ver-
keerd opgevat; vandaar, dat gezongen wordt, en gelezen:
Hij heeft ons gemaakt, en niet wij; terwijl bedoeld
is: Hij heeft ons gemaakt, en we zijn (dus) voor, of
van Hem, we zijn Zijn eigendom. Ds Hasper heeft:

Erkent in Hem den Heer, die leeft,
die ons te zaam geschapen heeft:
zijn schapen, die Hij voedt en weidt,
een volk tot Zijnen dienst bereid.

Zoo is er veel meer moois te melden. In Psalm 46 is
in onze Statenvertaling, ook in de berijming, niet uit-
gekomen, wat toch oorspronkelijk wel in den hebreeu-
schen tekst duidelijk is, dat er niet twee, doch driemaal
een refrein is geschreven:

De Heere der heirscharen is met ons,
een rotsburch is voor ons Jakobs God!

(dit stond oorspronkelijk óók tusschen ons tegenwoordig
vs. 4 en 5, al heeft de Statenvertaling dat niet weer-
gegeven; zij heeft alleen maar „sela”; het refrein komt
verder alleen maar in vs. 8 en 12 voor bij haar). Ds
Hasper evenwel heeft, evenals de oorspronkelijke tekst
duidelijk laat zien, het refrein driemaal: derhalve eindigt
bij hem couplet 1 niet, zooals thans in onze berijming, met
het gebergte, dat „verzet wierd in het hart der zee”,
doch anders:

God is een toevlucht te allen tijde,
een sterkte en hulp, wie ons bestrijde!
Welk onheil ook de toekomst baar¹⁾
wij vreezen nimmer in gevaar.

(Zie vervolg blz. 124.)

Bekeeringsgeschiedenissen.

„Bekeeringsgeschiedenissen koop je voor een
stuiver op de markt,” placht mijn grootvader te
zeggen.

In onze dagen vormen bekeeringsgeschiedenissen
echter niet meer de lektuur van een markstalletje.
Zij vullen ettelijke pagina's van de catalogi, waarin
de bonafide boekhandel het lezend publiek weg-
wijs maakt. Professoren in de theologie schrijven
er een voorrede in.

Ook bij de Enge Poort staat tegenwoordig een
reportage-wagen en flist het magnesium!

Een merkwaardig specimen kreeg ik daar dezer
dagen van onder de oogen.¹⁾ Het zijn alle be-
keeringen per tandem. Dat wil zeggen een be-
paalde dominee-bekeerder is het handelend sub-
ject. De objecten die hij achter zich op de duo
neemt, zijn groote en grove zondaren, maar met
maximum-snelheid spurt mijn kranige collega ze
den goeden weg op! De eerste discipelen, door
den Heiland Zelf toegebracht, zijn daar stumperds
bij! Deze menschen uit de dokken zullen opstaan
in het oordeel tegen Abraham, want hij heeft
tweemaal heel laag geknield en zijn huid trachten
te redden ten koste van Sara's eer. Zij zullen
Petrus beschamen, die zijn Meester verloochende
en Markus, die deserteerde van zijn zendingspost.
Zij beschamen al die langzame christenen, die met
den Catechismus zeggen, dat hun vleesch niet
ophoudt hen aan te vechten.

Op dezen bekeerder is heel sterk de typeering
toepasselijk, welke Dr Brillenburg Wurth eens gaf
van den Angelsaksischen geest, namelijk dat de
mensch optreedt als de vennoot van God. De ven-
noot op aarde doet allerlei apodictische verklarin-
gen, overbluft den bekeerling door mededeelingen
omtrent diens familie, waarvan hem in werkelijk-
heid niets bekend is... en de „compagnon in den
hemel” moet het wel in orde maken.

Dit noemt men geloof, het kan beter den naam
dragen van een religieus en psychologisch
misdrijf!

Alle bekeeringen gelukken. Iedere weggeloo-
pen man rust na korten tijd weer in de armen van
een teedere gade en wordt gekust door weenende
dochters. Iedere verloren zoon wordt weer door
zijn aardschen vader in liefde aangenomen. En
even vaardig als zij met de assistentie van hun
geestelijken leidsman de hemelladder bestegen
hebben, even voorspoedig hippen zij ook de maats-
schappelijke ladder weer op.

Maar, en dit is merkwaardig voor alle Engel-
sche bekeeringsboeken, de toestanden veranderen
niet. Die blijven onveranderd dezelfde. Lees een
bekeeringsverhaal uit 1837 of 1937. Het blijven
dezelfde slums en dokken, dezelfde saloons met
whisky en ginn. Dezelfde troosteloze, wreede stad,
waarin Olivier Twist en de legendarische Jessica
ronddoelden. Er worden zielen uit de goot gered,
maar de goot wordt geprolonged!

Drankzucht wordt genezen in een handomdraai,
maar de saloon blijft.

De bekeering der zielen gaat steeds voort, maar
leidt niet tot reformatie der kerk, niet tot bekeer-
ring des volks, noch tot vernieuwing van het
maatschappelijk leven.

Althans zoo is het beeld, dat deze auteurs ons
teekenen en dat ik voor hun rekening laat.

Laat ons niet pardoes in dezelfde fout vervallen.
Laat ons ophouden met dat praten, dat het toch
maar om een zielje gaat! Laat ons niet met
een zaaltje tevreden zijn, maar ons volk terugroe-
pen tot de ordinantie Gods.

Geen hart kan vuriger hopen op bekeering dan
het mijne.

Maar ik wil die bekeering zien aan de Avond-
maalstafel, als ik met mijn broeder die afgedwaald
was het brood breek, niet ter gedachtenis van
zijn bekeering, maar ter gedachtenis van den
Heere, Die stierf voor ons. Ik wil die bekeering
zien in onze Noord-Hollandsche dorpen met hun
mooie oude kerken, ik begeer die kerken gere-
formeerd te zien en die kansels gezuiverd van on-
geloof en dwaling. Ik wil die bekeering hooren in
een kamerverslag en in de notulen van den ge-
meenteraad.

Ik wil de bekeering van huisbazen zien in den
bouw van hun woningen en de bekeering van de
huurders in de properheid en degelijkheid van hun
interieurs. Ik wil bekeering zien in gesloten kroe-
gen en geheiligd volksleven.

Daartoe hebben wij te arbeiden, niet als de
vennooten van God, maar als dienstknechten en
dienstvaagden, zaaïend het zaad en knedend den
zuurdeesem. Nooit den mensch overbluffend, maar
uitdragend het Woord. Bijbel-verspreiden en Bij-
bel-vertellen, rusteloos en getrouw. Dan zullen
wij geen romans beleven, maar wij zullen het
koninkrijk Gods zien komen met kracht.

N. B.

1) G. F. Dempster, Christus langs de havens. Inleiding van
Prof. Dr M. J. de Vrijer. Uitg. van J. N. Voorhoeve, Den Haag.